

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय,
गण्डकी प्रदेश,
पोखरा, नेपाल

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ तथा सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५
को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

२०७७ साल बैशाख सम्मको प्रगति विवरण

परिचय

१. पृष्ठभूमि

प्रदेश भित्र शान्ति सुरक्षा, विपद् व्यवस्थापन, कानून एवं न्याय, प्रदेश सभा मामिला, सूचना तथा सञ्चार जस्ता क्षेत्र आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको मुख्य कार्य जिम्मेवारी रहेको छ । प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ ले तोकेका कार्यक्षेत्रका विषयमा नीति, कानून तथा मापदण्ड बनाउने, कार्यान्वयन गर्ने र नियमन गर्ने कार्य यस मन्त्रालयबाट सम्पादन हुँदै आएको छ ।

२. दूरदृष्टि

सुरक्षित प्रदेशको निर्माण ।

३. लक्ष्य

प्रदेशमा शान्ति सुरक्षा, अमनचयन र सुशासनको व्यवस्था गर्ने ।

४. उद्देश्य

शान्ति सुरक्षा, विधिको शासन, मानव अधिकार र सूचना सञ्चारको विकास गर्नु ।

५. कार्य जिम्मेवारी

गण्डकी प्रदेश सरकार, कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्य जिम्मेवारीहरू देहायअनुसार रहेका छन्:

१. प्रदेश शान्ति सुरक्षा र सुव्यवस्था सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन, सूचना सङ्कलन, मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन तथा संघसँगको समन्वय र सहकार्य ।
२. अतिविशिष्ट व्यक्ति, महत्वपूर्ण भौतिक संरचना, संवेदनशील सार्वजनिक स्थल तथा समारोहको सुरक्षा ।
३. संघीय र प्रदेश सुरक्षा निकायसँगको सम्पर्क, सम्बन्ध, सूचना आदान प्रदान र समन्वय ।
४. संघीय कानून बमोजिम प्रदेश प्रहरी सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन ।
५. प्रदेशभित्रको अपराध अनुसन्धान, सूचना सङ्कलन, रोकथाम, नियन्त्रण तथा समन्वय ।
६. प्रदेश सभामा पेश हुने विधेयक तर्जुमा र प्रमाणीकरण सम्बन्धी ।
७. कानून, न्याय तथा प्रदेश सभा मामिला सम्बन्धी ।
८. अन्तर्राष्ट्रिय सीमा क्षेत्रमा हुने अपराध र गतिविधिको सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र उपयोग तथा अन्तर्राष्ट्रिय सीमा सुरक्षामा सहयोग ।
९. आधारभूत मानव अधिकारको संरक्षण, नागरिक स्वतन्त्रताको रक्षा तथा प्रबर्द्धनमा सहयोग ।

१०. प्रादेशिक कारागार तथा हिरासतको व्यवस्थापन र सुरक्षा, थुनुवा तथा कैदीहरूको मानव अधिकारको संरक्षण र एक प्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा अभियुक्त, थुनुवा वा कैदीको स्थानान्तरण सम्बन्धी ।
११. सामुदायिक प्रहरी ।
१२. प्रदेशभित्रको सडक सुरक्षा र ट्राफिक व्यवस्थापन ।
१३. प्रदेशभित्र न्यायिक र अर्धन्यायिक निकायले गरेका फैसला कार्यान्वयन ।
१४. प्रदेशभित्रका गैरसरकारी संघ, संस्थाहरूको अभिलेख र समन्वय ।
१५. गुनासो र विपद् व्यवस्थापन ।
१६. संघीय मापदण्ड बमोजिम हातहतियार, खरखजाना तथा विष्फोटक पदार्थको नियमन ।
१७. फौजदारी कार्यविधी कानूनको कार्यान्वयन ।
१८. अपराध तथा यातना पीडितको पुनर्स्थापना र क्षतिपूर्ति ।
१९. निवारक नजरबन्द र स्थानहद सम्बन्धी ।
२०. अन्तरप्रदेश सम्बन्ध ।
२१. सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा अधिग्रहण तथा सम्पत्ति प्राप्ति सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा जग्गा विवाद समाधान ।
२२. स्थानीय प्रशासनको सञ्चालन, व्यवस्थापन र समन्वय ।
२३. पारिवारिक मामला (विवाह, सम्पत्ति हस्तान्तरण, सम्बन्ध विच्छेद, टुहुरा, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, उत्तराधिकार र संयुक्त परिवार) सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन ।
२४. विपद् व्यवस्थापन, जोखिम न्यूनिकरण र विपद् प्रतिकार्य, प्रादेशिक विपद् कोष स्थापना र सञ्चालन, स्थानीय विपद् कोषमा सहयोग, तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन तथा अनुसन्धान, विपद् जोखिम क्षेत्र नक्साङ्कन र बस्ती स्थानान्तरण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना ।
२५. उपाधि, सम्मान तथा विभूषणको सिफारिस ।
२६. प्रदेशस्तरमा सार्वजनिक बिदा, उत्सव, उर्दी आदिको व्यवस्थापन ।
२७. प्रदेशस्तरमा दिगो शान्ति व्यवस्थापन तथा द्वन्द्वबाट पीडित तथा विस्थापित व्यक्तिको पुनर्स्थापन सम्बन्धी ।
२८. सत्यनिरुपण तथा मेलमिलाप र वेपत्ता पारिएका व्यक्ति सम्बन्धी ।
२९. प्रदेशस्तरको विद्युतीय सञ्चार माध्यम सञ्चालन सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अनुमति, इजाजत र नवीकरण ।
३०. प्रदेशस्तरमा तारयुक्त र ताररहित ब्रोडब्याण्ड पूर्वाधारको विकास, व्यवस्थापन र नियमन ।
३१. प्रदेशस्तरमा सूचना प्रविधिको प्रवर्धन, सूचना प्रविधि पार्कको निर्माण, सञ्चालन र नियमन ।
३२. प्रदेशभित्र टेलिसेन्टर सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन ।
३३. साइबर सुरक्षा अनुगमन ।
३४. छापा सञ्चार माध्यमको दर्ता, अनुमति, आचार संहिता निर्धारण र अनुगमन, अभिलेखाङ्कन, बर्गीकरण, सञ्चालन र नियमन ।
३५. प्रेस सूचना प्रवाह, सूचना सामग्रीको उत्पादन, प्रकाशन र वितरण ।
३६. श्रमजीवी सञ्चारकर्मीहरूको न्यूनतम पारिश्रमिक अनुगमन ।
३७. प्रदेशस्तरीय प्रेस रजिष्ट्रार सम्बन्धी ।
३८. केबुल वितरणको इजाजत, नवीकरण र नियमन ।

३९. सूचनाको हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन ।

४०. चलचित्र निर्माण, हल सञ्चालन तथा प्रदर्शन अनुमति र नियमन ।

६. स्वीकृत दरवन्दी र पदपूर्ति

क्र.सं	पद	सेवा	समूह	श्रेणी/तह	दरवन्दी	पदपूर्ति	रिक्त
१	सचिव	नेपाल प्रशासन		रा.प. प्रथम	१	१	-
२	अधिकृत	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	नवौं/दशौं	२	१	१
३	उप-सचिव	नेपाल न्याय	कानून	रा.प द्वितीय	१	१	-
४	अधिकृत	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	सातौं/आठौं	६	६	-
५	लेखा अधिकृत	नेपाल प्रशासन	लेखा	सातौं/आठौं	१	१	-
६	कानून अधिकृत	नेपाल न्याय	कानून	रा.प तृतीय	२	२	-
७	सहायक/अधिकृत	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	पाँचौं/छैटौं	९	९	१
८	कम्प्युटर अपरेटर /अधिकृत	नेपाल विविध	विविध	पाँचौं/छैटौं	४	१	३
९	सहायक	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	चौथो/पाँचौं	१	१	-
१०	सहायक लेखापाल	नेपाल प्रशासन	लेखा	चौथो/पाँचौं	१	१	-
११	हसचा	नेपाल इन्जिनियरिङ	मेकानिकल	तह विहीन	४	-	-
१२	कार्यालय सहयोगी	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	तह विहीन	६	१	-
	जम्मा				३८	३३	५

७. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को बजेट वित्तीय विवरण

(रु.हजारमा)

क्र.सं	शीर्षक	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
	चालु	१६०२५५	३७४०४	२३.३४
	पूँजीगत	१७१२५०	२६३९८	१५.४१
	जम्मा	३३१५०५	६३८०२	१९.२५

८. सम्पादित मुख्य कार्य

१. प्रदेशको विपद् जोखिमको सम्भावित प्रकोप आँकलन तथा नकसांकन (Hazard Mapping) गर्ने कार्यको प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्राप्त भएको,
२. बागलुङ्ग, तनहुँ र नवलपुर जिल्लाका विपद् प्रभावित परिवारहरूको लागि राहत स्वरूप रु.१७ लाख ८५ हजार उपलब्ध गराइएको,
३. प्रहरी चौकीका लागि ३५ थान मोटरसाइकल खरिद गरि गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालयलाई उपलब्ध गराइएको,

४. मिति २०७५।०६।१९ गते पोखरामा सुरक्षा निकायका प्रदेशस्तरीय कार्यालयका प्रमुख, ११ जिल्लाका जिल्ला सुरक्षा समितिका सदस्यको सहभागितामा "शान्ति सुरक्षा र मानव अधिकार" विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न,
५. लागू औषध दूर्व्यसन, कानून तर्जुमा, मुलुकी देवानी तथा फौजदारी कार्यविधि, ट्राफिक व्यवस्थापन, विपद् उद्धार तथा व्यवस्थापन विषयमा विभिन्न सचेतना मूलक कार्यक्रम/अन्तर्क्रिया/गोष्ठी सम्पन्न,
६. प्रदेशका सबै कारागार कार्यालयहरूमा भौतिक संरचना सुधार तथा मनोरञ्जन र खेलकूदका सामग्री प्रदान,
७. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय परिसरको मुख्य प्रवेशद्वारमा वाक-श्रु गेट जडान,
८. विभिन्न ऐन, नियमावली, गठन आदेश र कार्यविधिमा सैद्धान्तिक राय सहमती उपलब्ध ।
९. आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को वित्तीय विवरण

(रु. हजारमा)

क्र.सं	शीर्षक	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	चालु	११८४६६	४५१७४	३८.१३
२	पूँजीगत	३६०६३५	३११२०.४	८.६३
३	जम्मा	४७९१०१	७६२९४.४	१५.९२

१०. सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू

क. विपद् व्यवस्थापन:

१. विपद् सप्ताह अभियान अन्तर्गत देहाय बमोजिम चार प्रकारका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अभ्यास (सिम्युलेशन) सम्पन्न गरिएको छ ।

क्र.सं	अभ्यास	संयोजन	स्थान/मिति	क्रियाकलाप
१	Rescue Rope (खोचबाट उद्धार)	नेपाल प्रहरी	डयामसाइड/०७६/०६/२९	खोचमा फसेको मान्छेको उद्धार गर्ने
२	Firefighting Exercise	नेपाली सेना	पृथ्वीचोक /०७६/०६/२९	आगो निभाउन सिकाउने
३	Deep Diving Exercise	सशस्त्र प्रहरी	फेवाताल /०७६/०६/२९	पानीमा डुबेको व्यक्तिको उद्धार गर्ने
४	Road Accident	सबै सुरक्षा निकाय	पृथ्वीचोक /०७६/०७/०२	सडक दुर्घटनामा उद्धार गर्ने

२. विपद् व्यवस्थापन कोषमा रु. १ करोड जम्मा गरिएको । सो कोषबाट १६ लाख १५ हजार विपद् पिडीतलाई राहत उपलब्ध गराइएको,
३. खोज तथा उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री खरिद गरी भण्डारण गरिएको,
४. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को विपद्का घटना विवरणको वार्षिक प्रतिवेदन तयार,
५. शान्ति सुरक्षाको अवस्था, विपद्का घटना र कोभिड-१९ को समन्वय सम्बन्धी दैनिक प्रतिवेदन,
६. क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनका लागि प्रदेश गोदाम घरमा रहेको मौज्जात बाट जिल्ला विपद् व्यवस्थापन केन्द्र (CMC) लाई र प्रदेश स्तरका मन्त्रालयलाई जम्मा ८१ थान पाल उपलब्ध ।

ख. शान्ती सुरक्षा:

१. प्रदेश सुरक्षा समन्वय समितिको ७ वटा बैठक सञ्चालन र निर्णय कार्यान्वयनका लागि समन्वय,
२. सुरक्षा निकायका लागि ४ वटा पिकअप गाडी खरिद सम्झौता,
३. २०७६ साल फागुन १६ र १७ गते गृह मन्त्रालय र यस मन्त्रालयको संयुक्त आयोजनमा प्रदेशस्तरीय सुरक्षा गोष्ठी सम्पन्न,
४. भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय मार्फत ३ वटा र गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालय मार्फत १२ वटा गरी जम्मा १५ वटा प्रहरी चौकी निर्माण कार्य भईरहेको,
५. गण्डकी प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्रको प्रिफेव भवन निर्माण कार्य भईरहेको,
६. गण्डकी प्रदेश दंगा नियन्त्रण गण तनहुँको पफ भवन निर्माण कार्य भईरहेको ।

ग. सूचना समन्वय:

१. नेपाल पत्रकार महासंघ गण्डकी प्रदेशको संचार गतिविधि सम्बन्धमा अन्तर्क्रिया सम्पन्न,
२. २०७६ साउन २८ सूचना तथा प्रविधि प्रवर्धन गोष्ठी आयोजना,
३. रेडीयो नेपालबाट हरेक शनिवार साँझ ५:२५ बजे "गण्डकी सरोकार" नामक कार्यक्रम सञ्चालन भईरहेको,
४. विभिन्न सचेतनामूलक सन्देशको जिङ्गल निर्माण,
५. आमसंचार विधेयकको मस्यौदा तयार ।

घ. विभिन्न समारोह तथा सचेतना:

१. राष्ट्रिय तथा प्रदेशस्तरीय दिवस तथा समारोहको व्यवस्थापन र सञ्चालन,
२. लागू औषध दूर्व्यसनी न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न,
३. सडक दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि ट्राफिक व्यवस्थापन सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न,
४. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र विपद् उद्धारकर्मीलाई तालिम प्रदान ।

ङ. अख्तियारी प्रदान गरिएका कार्यक्रमको विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	अख्तियारीको रकम (रु. हजारमा)	अख्तियारी प्रदान गरिएको निकाय	
१	स्थानीय तहमा ईलाका प्रहरी/प्रहरी चौकी निर्माण	६३१९१	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	
२	ईलाका प्रहरी कार्यालयको भवन निर्माण	१६१८०९	गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालय	
३	प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्रको Prefab भवन निर्माण	३००००		
४	गण्डकी प्रदेश दंगा नियन्त्रण प्रहरी गण, तनहुँको Puff building निर्माण	२३७००		
५	गण्डकी प्रदेश ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, गगनगौडा, कास्कीको अस्थायी टहरा(फलामे ट्रेस निर्माण)	७००		
६	ईलाका प्रहरी कार्यालय, आँबुखैरेनीको थुनुवा कक्ष निर्माण	५००		
७	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, कास्कीमा सार्वजनिक निर्माण	५००		
८	सडक सुरक्षा तथा ट्राफिक व्यवस्थापनका लागि सिसिटिभी खरिद तथा जडान, कास्की	५०००		
९	सडक सुरक्षा तथा ट्राफिक व्यवस्थापनका लागि सिसिटिभी खरिद तथा जडान, तनहुँ जिल्लाभिन्न	२५००		
१०	कारागारको भौतिक सुधार तथा	१५००		कारागार कार्यालय,

	स्तरोन्नति(कारागार कार्यालय, कास्की)		कास्की
११	कारागारको भौतिक सुधार तथा स्तरोन्नति(कारागार कार्यालय, तनहुँ)	२००	कारागार कार्यालय, तनहुँ
१२	कारागारको भौतिक सुधार तथा स्तरोन्नति(कारागार कार्यालय, लमजुङ्ग)	५००	कारागार कार्यालय, लमजुङ्ग
१३	कारागारको भौतिक सुधार तथा स्तरोन्नति(कारागार कार्यालय,गोरखा)	३००	कारागार कार्यालय, गोरखा
१४	कारागारको भौतिक सुधार तथा स्तरोन्नति(कारागार कार्यालय,पर्वत)	१०००	कारागार कार्यालय, पर्वत
१५	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्वत स्थित सुरक्षागार्डहरूको आवास प्रयोजनको लागि कार्यालय परिसरभित्र रहेको ग्यारेज भवनको छतमा ट्रेस निर्माण	१४००	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्वत
१६	राष्ट्रिय अनुसन्धान गण्डकी प्रदेश कार्यालय, पोखराको भवनको माथिल्लो तल्लामा रहेको ट्रेस(छाना) र कार्यालय परिसरमा रहेको प्रतिकालय मर्मतसम्भार	१५००	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय
१७	ट्राफिक प्रहरीका लागि उपकरण खरिद (ब्रेथलाईजर)	४४०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कास्की
१८	ट्राफिक प्रहरीका लागि उपकरण खरिद (ब्रेथलाईजर)	११०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, तनहुँ
१९	ट्राफिक प्रहरीका लागि उपकरण खरिद (ब्रेथलाईजर)	११०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, लमजुङ्ग
२०	ट्राफिक प्रहरीका लागि उपकरण खरिद (ब्रेथलाईजर)	२२०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, नवलपुर
२१	सुरक्षा निकायलाई विपद् उद्धार सामग्री खरिद	१०००	शसस्त्र प्रहरी बल ४ नं बाहिनी, पोखरा
२२	सुरक्षा निकायलाई विपद् उद्धार सामग्री खरिद	५००	गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालय, पोखरा
२३	विपद् पूर्व सूचना प्रणाली जडान	१००००	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, पोखरा
२४	सुरक्षा निकायलाई स्वास्थ्य तथा औषधीजन्य सामग्री खरिद	१५००	पश्चिम पृतना हेडक्वाटर, विजयपुर, पोखरा
२५	सुरक्षा निकायलाई स्वास्थ्य तथा औषधीजन्य सामग्री खरिद	१५००	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं ४ मुक्तिनाथ बाहिनी, पोखरा
२६	सुरक्षा निकायलाई स्वास्थ्य तथा औषधीजन्य सामग्री खरिद	१५००	गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालय, पोखरा

२७	बालसुधार गृह स्तरोन्नती कार्यक्रम, कास्की	१०००	भौतिक पूर्वाधार तथा विकास मन्त्रालय, पोखरा
----	--	------	--

जिल्ला प्रशासन कार्यालय एवं सम्पूर्ण सुरक्षा संयन्त्रको परिचालन तथा व्यवस्थापनको सामुहिक प्रयासमा कोरोना भाइरस संक्रमणको प्रभावित जोखिम न्यूनिकरण कार्यका अख्तियारी प्रदान गरिएको

सि. न.	खर्च शिर्षक नम्बर	खर्च शिर्षकको नाम	कास्की	तनहु	स्याङजा	पर्वत	बागलुङ	म्याग्दी	लमजुङ	गोरखा	नवलपुर	मनाङ	मुस्ताङ
१	२१११२	संचार महशुल	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
२	२२११२	इन्धन कार्यालय प्रयोजन	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	१००	१००
३	२२११३	सवारी साधन मर्मत खर्च	३००	३००	३००	३००	३००	३००	३००	३००	३००	१००	१००
४	२२३११	कार्यालय सञ्चालन खर्च	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५	२२६११	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन खर्च	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	१५०	१५०
६	२२७११	विविध खर्च	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	५०	५०
जम्मा			१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	५००	५००